Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

# Ylen lausunto Yle-verolain ja Ylen rahoituksen ALV-kannan muuttamisesta

Yleisradio esittää lausuntonaan seuraavaa asiasta HE 186/2024 vp laeiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n, arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 22 a §:n muuttamisesta:

## Yleistä

Parlamentaarinen Yle-työryhmä linjasi mietinnössään 12.9.2024 muun ohessa, että

1) Valtioneuvosto tarkastaa yleisradioveron perusteita siten, että veron tuotto ja Yleisradio Oy:n määräraha vastaisivat tulevina vuosina nykyistä paremmin toisiaan. Yleisradioveron kevennyksen tarkastelun lähtökohtana tulisi olla, että veronkevennys kohdistetaan pieni- ja keskituloisiin.
2) Yleisradio Oy:n määrärahastaan maksama arvonlisävero siirretään nykyisestä 10 prosentin verokannasta 14 prosentin verokantaan 1.1.2026 alkaen.
3) Ylen rahoitukseen ei tehdä vuosina 2025-2027 valtion televisio- ja radiorahastolain 3 §:ssä määriteltyä indeksikorotusta (nk. Yle-indeksin jäädytys).

Yleisradion käsityksen mukaan näistä kysymyksistä tehtiin tällä tavoin lopulliset poliittiset päätökset. Ylellä ei ole näistä päätöksistä lausuttavaa.

## Ylen rahoituksen ALV-kannan korotuksen vaikutus Ylen käytössä olevaan rahoitukseen

Hallituksen esityksessä kuvataan ALV-kannan muutoksen vaikutus Ylen käyttöönsä saamaan nettorahoitukseen (s. 13, suunnilleen samoin myös s. 10):

> "*Rahoituksen arvonlisäverokannan korotus 10 prosentista 14 prosenttiin vähentää* [Yleisradion saamaa] *nettorahoitusta noin 3,5 prosenttia, joka on nykyisen rahoituksen tasolla yhteensä noin 19 miljoonaa euroa vuodessa.*
> *… Jos oletetaan, että muutos kokonaisuudessaan vähentäisi Yleisradio Oy:n henkilöstökustannuksia, voitaisiin arvioida, että muutos laskennallisesti vähentäisi työllisyyttä noin 120 henkilöllä*."

Tämä hallituksen esityksessä oleva kuvaus on oikea muilta osin paitsi että Ylen laskelmien mukaan 19 miljoonan euron vuotuinen kustannussäästö aiheuttaa huomattavasti suuremman vähennystarpeen henkilökuntaan kuin 120 henkilöä.

Julkisessa keskustelussa on esitetty, että ALV-kannan korotus ei vähentäisi Ylen käytössä olevaa rahoitusta koko tuolla hallituksen esityksessä todetulla noin 19 miljoonalla eurolla, koska Yleisradio vähentää arvonlisäveroilmoituksessaan tekemistään ulkoisista ostoista

maksamansa arvonlisäveron siitä arvonlisäverosta, jonka Yle saamastaan määrärahasta tilittää verottajalle. ALV-kannan muutoksen vaikutuksia koskevassa keskustelussa on myös viitattu parlamentaarisen Yle-työryhmän päättämään velvoitteeseen lisätä Ylen kotimaisten tuotantojen, tuotantopalveluiden sekä esitys- ja käyttökorvausten ostoja (nk. ostovelvoite).

Yleisradio Oy:n arvonlisäverolaskenta poikkeaa tavallisten yritysten arvonlisäverolaskennasta, jossa arvonlisävero lisätään nettomyyntihintaan. Yleisradio Oy:n tilitettävän arvonlisäveron määrä lasketaan bruttomäärärahasta, jolloin arvonlisäveroprosentin muuttuessa nettomääräraha muuttuu. Yleisradio Oy maksaa saamastaan bruttomäärärahasta arvonlisäveroa 10 %. Arvonlisäverokannan nosto 14 %:een vähentäisi Yleisradio Oy:n tuottoja 19 miljoonalla eurolla. Vuonna 2024 Yleisradion bruttomääräraha on ollut 593,7 miljoonaa euroa ja tuloslaskelmaan tuotoksi kirjattu nettomääräraha 539,7 miljoonaa euroa. Vuosina 2025-2027 määrärahaan ei tehdä indeksikorotuksia, joten vuonna 2026 bruttomääräraha tulee olemaan myös 593,7 miljoonaa euroa. Arvonlisäveron ollessa 14 %, tuloslaskelmaan tuotoksi kirjattava nettomääräraha on tuolloin 520,7 miljoonaa euroa. Eli tuotot laskevat 19 miljoonaa euroa. Tätä tuottojen laskua ei voi kompensoida muuten kuin kulusäästöillä.

Yleisradio ehdottaa, että valtiovarainvaliokunta kirjaisi mietintöönsä hallituksen esitystä täydentävän toteamuksen esimerkiksi tähän tapaan:

> “*Hallituksen esityksen mukaan arvonlisäverokannan korotus 10 prosentista 14 prosenttiin vähentää Yleisradion saamaa nettorahoitusta noin 3,5 prosenttia, joka on nykyisen rahoituksen tasolla noin 19 miljoonaa euroa vuodessa. Tähän nettorahoituksen vähentymiseen ei vaikuta se, että Yle saa arvonlisäverotuksen perussäännön mukaisesti vähentää tekemistään ostoista maksamansa arvonlisäverot.*

**Ylen kustannussäästösuunnittelun eteneminen**

Yleisradio on käynnistänyt indeksin jäädyttämisen ja ALV-kannan muutoksen aiheuttaman nettorahoituksen vähentymisen vaatiman suunnittelun laajojen kustannussäästöjen toteuttamiseksi. Suunnittelussa Yle ottaa huomioon myös parlamentaarisen Yle-työryhmän asettaman velvoitteen lisätä kotimaisten tuotantojen, tuotantopalveluiden sekä esitys- ja käyttökorvausten ostoja 15–20 prosentilla (11-15 milj. €) vuoteen 2030 mennessä (nk. ostovelvoite). Kustannussäästömahdollisuuksien tunnistamiseksi yhtiön kaikkien kuluerien välttämättömyys arvioidaan huolellisesti.

Alustavat kustannussäästösuunnitelmat esitettiin Ylen hallintoneuvostolle tiedoksi sen kokouksessa 5.11.2024. Kustannussäästöjen toteuttaminen edellyttää yhteistoimintalain mukaisia muutosneuvotteluja. Yle tiedotti kustannussäästösuunnitelmista 6.11.2024 sekä esitti henkilöstölle kutsun lakisääteisiin muutosneuvotteluihin. Lopulliset päätökset mm. odotettavissa olevista henkilöstövähennyksistä tehdään muutosneuvottelujen jälkeen. Ylellä ei ole tällä hetkellä käytettävissä sellaisia tarkempia kustannussäästösuunnitelmia eikä vaikutusarvioita, joista Yle voisi kertoa valtiovarainvaliokunnan verojaostolle.

Yleisradio Oy

Merja Ylä-Anttila
toimitusjohtaja